

mun.Chișinău,bd.Ștefan cel Mare, 162, Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 75 15,

mun.Chisinau, Ștefan cel Mare 162 street,Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 75 15,
tel./fax (+373 22) 27 75 15
e-mail: jcc@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRU

0.7.60/2 nr. 18600
23.11.21 (B-811)

✓ **Curtea Constituțională a RM**
mun.Chișinău, str.Al.Lăpușneanu, nr.28, MD-2004

Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Vă expediază în adresa DVS., sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală și art. 161 din Legea privind organizarea judecătorească, în cauza penală de învinuire a lui Platon Veaceslav în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) și 325 alin. (2) lit. c) Cod penal și a lui Capanji Maxim și Bahcivanji Andrei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal.

Anexă: Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe și încheierea nr.1-462/2020 din 15 noiembrie 2021 în cuantum de 30 file.

Judecător în Judecătoria
Chișinău (sediul Centru)

Eugeniu Beșlea

14:20
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2659
"01" 12 2021

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA

DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g)

din Constituția Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Numele/Denumirea – *Crețu*

2. Prenumele – *Ion*

3. Funcția – *avocat*

6. Numele și prenumele reprezentantului.....

7. Ocupația reprezentantului.....

8. Adresa reprezentantului.....

9. Tel. reprezentantului.....

10. Fax. Reprezentantului.....

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

11. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare: verificarea constituționalității prevederilor alin. (3) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” și alin. (4) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagmele „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*”, „*pot fi examinate*” și „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” și prevederile alin. (1) lit. (g) art. 16¹ din Legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, „*decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane*”, care sunt contrare prevederilor articolelor 20, 23, 26, 54 și 115 din Constituție.

Prin aceste norme, se limitează dreptul părților de a solicita și de a se expune, cât și dreptul instanțe de judecată de a propune sau de a decide examinarea cauzei penale de către un complet format din 3 judecători, dar și lipsa unor anumite criterii clare care determină obligația de examinare a cauzelor penale de un complet de judecători.

Mai mult decât atât, fiind neconstituțional dreptul președintelui instanței privind implicarea în constituirea unui complet de judecată din 3 judecători de a judeca o anumită cauză.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

12. În procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Eugeniu Beșelea, se află la examinare cauza penală nr. 1-462/2020 (1-17166415-12-1-18022020) de învinuirea lui PLATON Veaceslav, CAPANJI Maxim și BAHCIVANJI Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.art. 42 alin. (3), 27, 190 alin. (3) și (5) Cod penal – *escrocheria, caracterizată prin dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari, care independent de voința lui, acestea nu și-au produs efectul și învinuirea lui PLATON Veaceslav în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. c) Cod penal – coruperea activă, caracterizată prin promisiunea, personal, unei persoane publice a bunurilor, ce nu i se cuvin, pentru această sau pentru o altă persoană, pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale, acțiuni săvârșite în proporții mari.*

Astfel, se învinuiește **Platon Veaceslav Nicolae**, fiind organizatorul grupului criminal organizat cu un înalt caracter de stabilitate, constituit în vederea comiterii sistematice de infracțiuni ce subminează, în special, economia națională

a Republicii Moldova, fiind și gestionarul cu pachetul majoritar de acțiuni al companiilor de asigurare S.A. „AsitoKapital”- România, S.A. „Moldasig” și S.A. „Allinace Insurance Group”, deținute prin intermediul unor persoane fizice și juridice interpuse, avînd intenția de a sustrage mijloacele financiare deținute pe conturile companiilor prenotate, în perioada septembrie – decembrie 2016, fiind în înțelegere prealabilă cu Stașevskaia Aliona Piotr, de comun acord, a organizat și dirijat comiterea infracțiunii de sustragere prin escrocherie în proporții deosebit de mari, implicînd în comiterea faptei infracționale pe Bahcivanji Andrei și Capanji Maxim în calitate de autori, acțiuni care independent de voința acestuia nu și-au produs efectul, comițînd astfel infracțiunea de escrocherie aflată la faza de tentativă, săvîrșite de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari, adică art.42 alin.(3), art.27, art.190 alin.(3) și (5) Cod penal, în următoarele circumstanțe.

La fel, **Platon Veaceslav Nicolae**, fiind învinuit că la 22 decembrie 2016, aflându-se în biroul de așteptare din incinta Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, amplasată pe str.Mihai Viteazu 2, din mun. Chișinău, a avut discuții cu persoanele publice din cadrul Detașamentului cu Destinație Specială „Pantera” al DIP al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Cazac Ion și Lapteacru Mihail, care asigurau paza și escortarea acestuia în instanțele de judecată în baza ordinului Șefului DDS Nr.402 din 22.12.2016.

În cadrul discuțiilor menționate, Platon Veaceslav a promis lui Cazac Ion și Lapteacru Mihail apartamente în mun.Chișinău, automobil după alegerea personală, sau mijloace financiare în sumă de 5000 Euro, în scopul ca aceștia să îndeplinească necorespunzător atribuțiile de serviciu în legătură cu asigurarea pazei lui în timpul escortării, manifestate prin efectuarea controlului corporal superficial, permisiunea anumitor acțiuni interzise în cadrul întâlnirilor dintre Platon Veaceslav și avocați, inclusiv facilitarea accesului la un telefon mobil.

13. Cauza penală nr. 1-462/2020 (1-17166415-12-1-18022020) fiind repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, s-a constatat **gradul de complexitate 50,40**.

14. La 17 iunie 2021, avocatul Ion Crețu, acționînd în interesele lui Veaceslav Platon, în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (4) Cod de procedură penală a înaintat către Judecătoria Chișinău, o cerere cu privire la constituirea completului de judecată pentru examinarea cauzei penale nr. 1-462/2020.

Motivele, necesității constituirii completului de judecată, fiind importanța socială destul de mare și fiind o cauză destul de complicată, mai ales fiind constat însuși prin învinuirea adusă că „Platon Veaceslav Nicolae, fiind organizatorul grupului criminal organizat cu un înalt caracter de stabilitate, constituit în vederea comiterii sistematice de infracțiuni ce subminează, în special, economia națională a Republicii Moldova....”.

Mai mult decît atît, prin declarațiile Președintelui Republicii Moldova, Maia Sandu, a dat o importanță socială deosebit de mare cauzelor penale de care se învinuiește Platon Veaceslav, prin diferite declarații în presă și solicitări de la judecători și a membrilor CSM, inter alia s-au pus accente pe situația cauzelor penale și civile pendinte în fața judecătorilor Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, /instanța specializată în examinarea cauzelor penale în fond/, unde, Platon Veaceslav, are statut de inculpat.

„Dna M. Sandu, a declarat că sistemul judecătoresc pune în pericol securitatea statului Republica Moldova, iar unii judecători iau decizii ilegale, îndeplinind anumite ordine sau încercând să câștige în mod ilegal banii. A declarat că, Platon Veaceslav este hoț care a preluat în mod ilegal bunurile statului. La fel, a menționat că o grupare criminală atacă sistemul de asigurări. Aceste grupări criminale sunt foarte mobile, găsesc pe judecătorii care sunt gata să își vândă deciziile, manipulează. Aceeași grupare criminală care atacă sistemul de asigurări, prezintă pericol pentru întregul sistem de securitate a statului. Anumiți judecători participă în cadrul acestor grupări criminale. Aceeași grupare criminală atacă sistemul bancar. A declarat că cei care fură miliarde de la stat o să poată să plătească mult mai mult. A exclamat: Întrebarea mea este cine îi oprește pe acești judecători care fac jocul acestor grupări criminale. Dacă nu-i oprește nimeni astăzi o să vină nota de plată la stat mai târziu. Prin anumite decizii ale judecătorilor corupți sunt distruse domenii și este amenințată securitatea statului.

La finele discursului său dna Maia Sandu a declarat următoarele: **Vreau să discutăm foarte serios – cine oprește această grupare criminală? Cine oprește pe judecătorii din cauza cărora noi plătim sute de milioane sau miliarde? Este o întrebare foarte concretă pentru CSM. Aceste decizii pe mine mă nedumeresc!!! Vreau să-mi spuneți cum vedeți curățarea sistemului judecătoresc? Vorbesc de grupări criminale care acum atacă statul? Cum vedeți dvs ca să oprim acest dezmăt? Vin eu să fac ordine în sistemul dvs!!!**

În scurt timp după această intervenție pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, pe profilul său de pe pagina web facebook.com/<https://www.facebook.com/maia.sandu> / dna Maia Sandu a publicat o postare cu următorul conținut:

„Gruparea lui Platon reprezintă un pericol pentru securitatea statului. Acțiunile acesteia, pe de o parte, pot afecta grav stabilitatea financiară a Republicii Moldova și, pe de altă parte, subminează instituțiile statului și economia țării. Este extrem de îngrijorător cât de repede procuratura a renunțat la învinuiri în raport cu această grupare. Vom analiza ordonanța procurorului pentru a vedea legalitatea și temeinicia care au stat la baza acestei decizii dubioase care scandalizează toată societatea.

Într-un stat de drept, este de datoria procuraturii și a sistemului judecătoresc să lupte cu grupările criminale. Îndemn insistent procuratura să-și analizeze bine deciziile sub aspectul legalității și interesului național”.

Constat, aceleași învinuiri au fost aduse de către acuzatorul de stat Adriana Bețișor, care a expediat cauza în judecată, cât și de către Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, care au aceleași învinuiri privind „gruparea criminală constituit în vederea comiterii sistematice de infracțiuni ce subminează, în special, economia națională a Republicii Moldova.”

Cu toate că cauza penală respectivă este una destul de complicată, dar în același timp este de o importanță socială destul de mare în timp ce Președintele țării, invocă necesitatea condamnării unei persoane.

Totodată, fiind făcut trimitere și la cauza penală de învinuirea lui Morari Viorel, ca urmare a cererii avocaților, s-a dispus examinarea cauzei dintr-un complet format de trei judecători.

15. Ulterior, de către Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Stratan Vitalie, la 29.06.2021, examinând cererea avocatului din 17 iunie 2021, nu a emis o încheiere de a admite sau a respinge solicitările, doar a oferit un răspuns prin care a menționat, că din lipsa temeiurilor legale în vederea constituirii completului de judecată pentru examinarea prezentei cauze, se află în imposibilitate să dea curs solicitării DVS, în cererea formulată la 17 iunie 2021.

Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Stratan Vitalie, și-a motivat răspunsul, că „nu poate fi reținut argumentul Dvs. în vederea constituirii completului de judecată, ca fiind complexitatea cauzei, or aceasta poate fi determinată doar de judecătorul care are în procedură cauza penală vizată”, la fel a mai invocat „nu poate fi reținut nici argumentul precum că cauza nominalizată prezintă o mare importanță socială, sub aspectul declarațiilor publice ale președintelui Republicii Moldova, or în conformitate cu prevederile art. art. 114, 116 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești”, tot a invocat „importanța socială nu poate fi invocată de părțile și participanții la proces, dar de opinia publică în ansamblu”.

Constat, Președintele interimar al Judecătoriei Chișinău, Stratan Vitalie, nu a primit o decizie asupra cererii de constituire a completului de judecată, dar a invocat că dreptul de a decide asupra complexității îi aparține judecătorului și totodată declarațiile Președintelui Republicii Moldova, nu pot constitui o probă că acest caz are o importanță socială importantă.

16. În același timp, în procedura judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află cauza penală nr. 1-20017808-12-1-07022020 (1-386/2020) **gradul de complexitate 14,60** de învinuirea lui Morari Viorel, de comiterea infracțiunii prevăzute de infracțiunilor prevăzute de art. art. 327 alin. (2) lit. b), b¹), 332 alin.

(2) lit. b), 303 alin. (3) Cod penal. Cauză penală în care Platon Veaceslav dispune de calitate de parte vătămată.

Cauza penală de învinuirea lui Morari Viorel, fiind repartizată prin programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, în mod aleatoriu, judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău, dnei Ana Cucerescu.

Ulterior, după distribuirea acestei cauze penale, de către avocatul Victor Panțiru, în interesele inculpatului Morari Viorel, a depus o cerere de formare a completului de 3 judecători, invocând importanța socială a procesului, dar și de natura acuzațiilor aduse, precum și cumulul declarațiilor făcute în presă.

Prin încheierea Președintelui Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), Doriun Dulghieru, s-a dispus formarea completului compus din 3 judecători, pentru judecarea cauzei penale privindu-l pe Morari Viorel. Prin încheierea respăectivă, s-a invocat că „...dat fiind complexitatea cauzei penale și importanța/rezonanța socială a dosarului, personalitatea inculpatului, consider necesar, fără a afecta imutabilitatea judecării cauzei, de a forma complet de judecată compus din trei judecători,...”. Practic în lipsa unei motivări, din care motiv consideră că cauza este complicată, că are o importanță socială a decis formarea unui complet de judecători care vor examina cauză penală respectivă.

17. La caz, persistă duble standarte în privința formării completelor de judecată, în lipsa unei încheieri fiind refuzat formarea completului la examinarea cauzei penale de învinuirea lui Platon Veaceslav, care de fapt prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor a fost constat gradul de complexitate 50,40, iar în cauza penală de învinuirea lui Morari Viorel cu gradul de complexitate 14,60, a fost ba chiar și în lipsa unei motivări a admis cererea de formare a completului.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

18. Potrivit art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului „Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale [...] de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege [...]”

Potrivit art. 6 § 1, instanța trebuie să fie întotdeauna „instituită de lege”. Această expresie reflectă principiul statului de drept inerent oricărui sistem de protecție instituit prin Convenție și Protocoalele sale (a se vedea, de exemplu, Jorgic împotriva Germaniei, pct. 64; Richert împotriva Poloniei, pct. 41)

„Legea” vizată de art. 6 § 1 reprezintă nu doar legislația referitoare la înființarea și competența organelor judiciare (Lavents împotriva Letoniei, pct.

114; Richert împotriva Poloniei, pct. 41; Jorgic împotriva Germaniei, pct. 64), ci și orice altă dispoziție de drept intern a cărei nerespectare face nelegală participarea unuia sau mai multor judecători la examinarea cauzei (Gorguiladzé împotriva Georgiei, pct. 68; Pandjikidzé și alții împotriva Georgiei, pct. 104).

Expresia „instituită de lege” se referă nu doar la temeiul legal al însăși existenței „instanței”, ci și la respectarea de către instanță a normelor specifice după care se conduce (Gorguiladzé împotriva Georgiei, pct. 68) și alcătuirea completului de judecată în fiecare cauză (Posokhov împotriva Rusiei, pct. 39; Fatullayev împotriva Azerbaidjanului, pct. 144; Kontalexis împotriva Greciei, pct. 42).

Prin urmare, o instanță care nu are competența de a judeca procesul acuzatului în conformitate cu dispozițiile aplicabile din dreptul național nu este „instituită de lege” în sensul art. 6 § 1 (Richert împotriva Poloniei, pct. 41; Jorgic împotriva Germaniei, pct. 64).

Nerespectarea dispozițiilor din dreptul intern care reglementează înființarea și competența organelor judiciare de către o instanță reprezintă în principiu o încălcare a art. 6 § 1.

Subsecvent, potrivit normelor interne prevăd compunerea unei instanțe împuternicită cu dreptul de a judeca o anumită cauză, în conform alin. (4) art. 115 din Constituția Republicii Moldova, alin. (4) art. 25, art. 30, alin. (1) art. 344 din Codul de procedură penală, alin. (1) art. 6¹ din Legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, pct-le 1), 5), 6) din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 5 februarie 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești și pct-le 2), 4) din Hotărârea nr. 518/24 din 1 august 2017 cu privire la modificarea Regulamentului privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale și actualizării Nomenclatorului gradelor de complexitate, parte componentă a acestuia.

Prin urmare, este evident că prevederile art. 30 alin. (3), (4) CPP urmează să fie supuse controlului constituționalității, deoarece contravin articolelor 20, 23, 26, 54, 115 din Constituția RM, pentru că se limitează dreptul părților de a solicita și de a se expune, cât și dreptul instanțe de judecată de a propune sau de a decide examinarea cauzei penale de către un complet format din 3 judecători, dar și lipsa unor anumite criterii clare care determină obligația de examinare a cauzelor penale de un complet de judecători. Mai mult decât atât, fiind neconstituțional dreptul președintelui instanței privind implicarea în constituirea unui complet de judecată de a judeca o anumită cauză.

Astfel, legiuitorul a instituit în alin. (3) art. 30 din Codul de procedură penală „Cauzele penale asupra infracțiunilor excepțional de grave, pentru săvârșirea cărora legea prevede pedeapsă cu detențiune pe viață, se judecă în primă instanță, la decizia motivată a președintelui instanței judecătorești, în complet format din 3 judecători”.

Deci, conform alin. (3) art. 30 din Codul de procedură penală, nu lasă nici o discreție a președintelui instanței judecătorești și prin urmare, acesta, în mod automat este obligat să formeze completul, iar părțile în proces nu pot să obiecteze că nu le-a fost respectat dreptul *la judecarea cauzei de către o instanță care nu a fost instituită de lege*, ținând cont că este prevăzut formarea completului din 3 judecători pentru cazuri excepțional de grave.

La caz, alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, prevede „Cauzele penale *deosebit de complicate, precum și cele care prezintă o mare importanță socială pot fi examinate, la decizia motivată a președintelui instanței judecătorești, în complet format din 3 judecători*”.

În această situație, este lăsat la o discreție totală a președintelui instanței judecătorești în vederea aprecierii drept cauze deosebit de complicate, precum și cele care prezintă o importanță social.

Urmează să constatăm, că prevederile alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, nu sunt previzibile și clare, deoarece norma de drept trebuie să fie formulate cu suficientă precizie, astfel încât să permit persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă în mod rezonabil, dar și să excludă interpretările contradictorii, iar la caz constatăm că norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție.

La caz, din conținutul alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, prin cuvintele: „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*”, legea procesual-penală nu poate prevedea sau enumera exhaustiv noțiunile acestor cuvinte, pentru a cunoaște când și în ce circumstanțe se formează un complet de judecători pentru judecarea cauzei, va și în modul prevăzut de alin. (3) art. 30 Cod de procedură penală.

În acest sens, cuvintele enumerate din norma menționată, nu prezintă suficientă precizie și nu sunt clare, **prin care criterii obiective** se consider că cauzele sunt *deosebit de complicate și prezintă o mare importanță socială*, dacă în cauza penală de învinuirea lui Platon Veaceslav, președintele instanței referitor la complexitatea cauzei a invocat că aceasta urmează a fi determinate de judecătorul care are în procedură cauza penală vizată, iar în cauza penală de învinuirea lui Morari Viorel, a constat drept aceea complexitate în lipsa unei motivații.

Totodată, în cauza lui Platon Veaceslav, președintele instanței nu a reținut drept argument de importanță social declarațiile publice a președintelui Republicii Moldova, iar în cauza lui Morari Viorel, în lipsa atașării la cerere a unor declarații publice a considerat drept de importanță social cauza acestuia.

În același timp, conform Hotărîrii CSM nr. 518/24 din 1 august 2017 este constat gradul de complexitate a cauzei penale de învinuirea lui *Platon Veaceslav* cu 50,40, iar în cauza penală de învinuirea lui *Morari Viorel*, pentru care a fost format complet din 3 judecători, este constat gradul de complexitate cu 14,60.

Constatăm, cazuri penale cu grad de complexitate diferit, iar la cel mai mic, de către președintele instanței constată acea complexitate și importanță socială pentru formarea completului de judecători, prin ce se demonstrează dreptul absolut a unei persoane în primirea unei asemenea decizii, prin interpretarea contradictorie a noțiunilor legii. Mai mult decît atît, în cazul lui *Platon Veaceslav*, a fost invocat de către președintele instanței că complexitatea cauzei este constată de judecătorul care are în procedură cauza, în timp ce este constatată imediat la înregistrarea dosarului, iar în cauza lui *Viorel Morari* nu a fost invocate asemenea circumstanțe de constatare a complexității.

Reeșind din cele menționate, se constată lipsa preciziei și clarității în cuvintele „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*”, care de fapt contravin prevederilor art. 23 din Constituție și acordă drepturi absolute și utilizate abuziv de președintele instanței în formarea completelor de judecată.

Totodată, cuvintele „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*” contravin prevederilor art. 20 din Constituție, deoarece îngreădește accesul la justiție, fiind interpretată legea în detrimentul unei anumite persoane în formarea unei instanțe competente de ai judeca cauza, de a primi satisfacția efectivă din partea instanțelor judecătorești competente, iar în cazul în care este limitată în dreptul de a ai judeca cauza de un complet de judecători, această lege îngreădește accesul la justiție.

Constat, prin alin. (3) art. 30 din Codul de procedură penală, nu poate fi îngreădit accesul la justiție, în timp ce este prevăzut judecarea cauzei de către un complet de 3 judecători în timp ce pe rol este o cauză excepțional de gravă, iar în cazul în care la alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, este îngreădit accesul la justiție, deoarece prin aceste cuvinte „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*”, acordă dreptul absolut al președintelui instanței să interpreteze legea și selectiv să constituie complete de judecată, după propria dorință, dar nu în interesele legii.

Mai mult decît atît, cuvintele „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*” din alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, sunt contrare prevederilor alin. (1) art. 54 din Constituție, deoarece diminuiază dreptul persoanelor de a fi judecat de o instanță instituită prin lege, adică să fie format un complet de judecători, fără a depinde compunerea instanței de interpretările președintelui instanței.

Subsidiar, prin automatizarea deplină a instanțelor judecătorești, prin intermediul Programului Integrat de gestionare a Dosarelor (PIGD) s-a obținut o

transparență mai bună a activității judecătorești, dar și o simplificare a accesului la justiție al cetățenilor. Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) constituie o parte componentă a efortului de consolidare a sistemului judiciar moldovenesc și de prevenire și combatere a corupției, care permite repartizarea aleatorie a dosarelor către judecători.

Însă, acest program este manipulat, în cazul când urmează să fie format un complet de 3 judecători pentru a judeca cauza, deoarece la înregistrarea și repartizarea cauzei către un judecător, practic decizia aparține acestui program cărui judecător să fie repartizat, fără a fi influențat de activitatea oamenilor, dar în cazul formării unui complet de judecător, deja, această chestiune ține de activitatea oamenilor și doar la decizia acestora. Prin aceste circumstanțe poate fi influențată decizia de formare a completului ca și în cazul lui Viorel Morari, care în lipsa unei motivări și constatări că cauza este destul de importantă și că ar reprezenta o importanță socială, a fost dispus formarea completului, iar în cauza lui Platon Veaceslav, să nu fie constate acele temeuri de formare a completului, în timp ce sunt acele criteriile privind complexitatea cauzei și importanța social a cauzei după cum am menționat că însuși de președintele Republicii Moldova, i-a dat o asemenea importanță.

Mai mult decât atât, suplimentar, sunt neconstituționale acțiunile președintele instanței de a împuternici 3 judecători să judece o cauză, în timp ce însuși prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 05 februarie 2021 prevede în pct. 3 „Se interzice implicarea inclusiv a președintelui și vicepreședintelui instanței persoanelor neautorizate în procesul de înregistrare și distribuire aleatorie a dosarelor”.

Deci, în cazul înregistrării și distribuirii dosarului, este interzis implicarea președintelui instanței, iar în cazul dispunerii a judecării cauzei de 3 judecători, nu-i este interzis, astfel legile se contrazic prin interzicerea implicării și totodată prin acordarea dreptului de implicare în consituirea instanței de judecarea unei cauze, fapt care contravine prevederilor constituționale.

În asemenea situație, legea poate fi manipulată și să fie întreprinse acțiuni abuzive din partea președintelui instanței la compunerea unei instanțe la judecarea unei anumite cauze penale și în acest caz se constată implicarea directă fapt care este interzis de lege.

Constat, prin asemenea manipulări de transmitere a dosarului unor judecători la dorința președintelui instanței și mai ales prin interpretarea eronată a legii, deoarece cuvintele nu sunt clare și previzibile, duce la îngrădirea accesului la justiție.

Pentru a exclude posibilitatea manipulării formării completelor de judecată pentru examinare unei anumite cauze, este necesar ca după înregistrarea unui dosar în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, după constatarea

complexității, dar și totodată să fie introdus o rubrică privind importanța socială, ca ulterior însuși programul pînă la repartizarea cauzei să constate necesitatea examinării cauzei de către un complet format din 3 judecători. Prin aceste acțiuni va suprima corupția și manipulările privind formarea unor complete de judecată, dar totodată va înlătura de la asemenea decizii pe președintele instanței, care nu poate obiectiv să decidă formarea unor complete pentru judecarea unor cauze.

Totodată, prin introducerea unor criterii prin care se va aprecia cauzele penale „*deosebit de complicate*”, și „*prezintă o mare importanță socială*”, la fel se va exclude deciziile subiective în formarea completelor de judecată, dar în același timp aceste criterii pot fi introduse în program, care va decide asupra necesității formării completelor de judecată.

La fel, este neconstituțional noțiunea „*pot fi examinate*” din alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, deoarece la fel îngrădește accesul la justiție și acume ca orice persoană să aibă dreptul la examinare cauzei de către o instanță competentă. În acest caz „*pot*”, exclude obligația de a fi format complete de judecători la examinare cauzei, și acest cuvînt permite manipularea în formarea unui complet de judecători de a judeca cauza de către o instanță legal constituită și anume că există loc de interpretare și de adoptarea unor decizii selective și subiective.

Dacă în prevederile alin. (3) art. 30 Cod de procedură penală, este prevăzută o obligație de formare a completului, dar în alin. (4) aceluiași articol, este prevăzută posibilitatea unei interpretări a legii, dar și mai mult posibilitatea emiterii unei decizii subiective.

Astfel, prin excluderea cuvîntului „*pot fi examinate*”, va acorda o garanție persoanelor privind accesul la justiție, deoarece în situația data contravine prevederilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, dar și mai mult este contrar prevederilor alin. (1) art. 54 din Constituția Republicii Moldova, deoarece diminuează drepturile fundamentale ale omului deoarece există o marjă excesivă de discreție, în timp ce necesită obligatoriu să fie format un complet de judecători.

În același timp, noțiunea „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” din alin. (3) și (4) art. 30 din Cod de procedură penală, sunt contrare prevederilor art. 20, 26, 54, 115 din Constituția Republicii Moldova, deoarece în cadrul procesului se implică o persoană în instituirea unei instanțe de a judeca o anumită cauză penală și sunt îngrădite drepturile părților de a se expune asupra chestiunii de formare a completelor, fiind încălcat dreptul accesului liber la justiție.

Urmează să constatăm, în timp ce a fost implementat repartizarea aleatorie a dosarelor către judecători prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, s-a exclus posibilitatea manipulării de transmitere a dosarului către un anumit judecător. Din aceste motive, la fel, urmează ca prin intermediul

Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, să fie decis în timpul repartizării cauzei către un judecător și constituirea completului de judecători care vor judeca o anumită cauză, dar să nu fie acordat dreptul absolut președintelui instanței.

Mai mult decât atât, decizia de formare a completului aparține unei persoane care nu judecă cauza, care de fapt nu-i pot fi înaintate cereri de recuzare sau să se abțină de la primirea deciziei de constituire a unui complet de judecată pentru judecarea unei cauze, dar și nici să se expună asupra necesității, să-și realizeze drepturile procesuale.

La caz, ar fi corect și legal, ca prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor să fie decis formarea completului prin constatarea că cauza este deosebit de complicată sau este de o importanță socială, sau la propunerea judecătorului căruia i-a fost repartizată cauza, ori la propunerea părților că solicit, ca să dispună de dreptul la judecarea cauzei de o instanță instituite prin lege și anume de un complet de judecători format din 3 judecători și excluderea noțiunii de „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*”.

Astfel, prin noțiunea „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” din alin. (3) și (4) art. 30 din Cod de procedură penală, este evident că este contrar prevederilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, fiind îngrădit dreptul persoanei la o instanță competentă de a judeca cauza, mai ales că această decizie îi aparține unei persoane care administrează instituția, care poate subiectiv să decidă sau sub influența unor anumite circumstanțe. Mai mult decât atât, părțile fiind îngrădit la exercitarea dreptului la apărare prevăzut de art. 26 din Constituție pentru ași realiza drepturile în cadrul unui proces penal.

La fel, prin îngrădirea dreptului de a fi judecat de un complet format din 3 judecători, se îngădesc drepturile la un proces echitabil, astfel alin. (3) și (4) art. 30 din Cod de procedură penală cu sintagmele „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” fiind contrare prevederilor alin. (1) art. 54 din Constituție, deoarece suprimă drepturile fundamentale ale omului prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a drepturilor Omului.

19. De menționat că conform art. 2 alin.(5) CPP, în desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, principiul egalității armelor, stipulat în art.6 al Convenției, semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă sau celelalte părți din proces. Acest principiu, în opinia susținută a

CtEDO, este elementul unei noțiuni mai largi de proces echitabil, care impune ca fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții, care să nu o plaseze într-o situație de un dezavantaj net în raport cu „adversarul” ei.

20. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea **instanțelor judecătorești competente** împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar **suprima sau ar diminua** drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 115

Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

(2) Pentru anumite categorii de cauze pot funcționa, potrivit legii, judecătorii specializate.

(3) Înfînțarea de instanțe extraordinare este interzisă.

(4) Organizarea instanțelor judecătorești, competența acestora și procedura de judecată sînt stabilite prin lege organică.

21. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, **instituită de lege**, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul:

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

b. să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

c. să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare remunerării unui apărător, să poată fi asistat gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer;

d. să audieze sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării;

e. să fie asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

22. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor omului:

Articolul 8

Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege.

23. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova:

Articolul 2 Legea procesuală penală

(1) Procesul penal se reglementează de prevederile Constituției Republicii Moldova, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și de prezentul cod.

(2) Principiile generale și normele dreptului internațional și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte constituie elemente integrante ale dreptului procesual penal și nemijlocit dau naștere drepturilor și libertăților omului în procesul penal.

(3) Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

(4) Normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

(5) În desfășurarea procesului penal nu pot avea putere juridică legile și alte acte normative care anulează sau limitează drepturile și libertățile omului, încalcă independența judecătorească, principiul contradictorialității, precum și contravin normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă.

(3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

(4) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

(5) Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică națională ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte, instanța va aplica reglementările internaționale în direct, motivînd hotărîrea sa și informînd despre aceasta autoritatea care a adoptat norma națională respectivă și Curtea Supremă de Justiție.

(6) Hotărîrile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

(7) Hotărîrile explicative ale Plenului Curții Supreme de Justiție în chestiunile privind aplicarea prevederilor legale în practica judiciară au caracter de recomandare pentru organele de urmărire penală și instanțele judecătorești.

(8) Hotărîrile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată.

(9) Deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate ca urmare a examinării recursului în interesul legii sînt obligatorii pentru instanțele de judecată în măsura în care situația de fapt și de drept pe cauză rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Articolul 17

Asigurarea dreptului la apărare

(1) ...

(2) Organul de urmărire penală și instanța judecătorească sînt obligate să asigure participanților la procesul penal deplina exercitare a drepturilor lor procesuale, în condițiile prezentului cod.

(3) ...

(4) ....

(5) ....

Articolul 19

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, **legal constituită**, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

(2) ...

(3) ....

Articolul 25. Înfăptuirea justiției - atribuție exclusivă a instanțelor judecătorești

(1) Justiția în cauzele penale se înfăptuiește în numele legii numai de către instanțele judecătorești. Constituirea de instanțe nelegitime este interzisă.

(2) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei infracțiuni, precum și supus unei pedepse penale, decît în baza hotărîrii definitive a instanței de judecată, adoptată în condițiile prezentului cod.

(3) Competența instanței de judecată și limitele jurisdicției ei, modul de desfășurare a procesului penal nu pot fi schimbate în mod arbitrar pentru anumite categorii de cauze sau persoane, precum și pentru o anumită situație sau pentru o anumită perioadă de timp.

(4) **Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege.**

(5) Sentințele și alte hotărîri judecătorești în cauza penală pot fi verificate numai de către instanțele judecătorești respective în condițiile prezentului cod.

(6) Sentințele și alte hotărâri judecătorești ale instanțelor nelegitime nu au putere juridică și nu pot fi executate.

Articolul 30. Componerea instanței de judecată

(1) Judecarea cauzelor penale se desfășoară de către instanță în complet format din 3 judecători sau de către un singur judecător.

(2) În toate instanțele de judecată de gradul întâi, cauzele penale se judecă de un singur judecător, cu excepția cazurilor prevăzute în prezentul articol.

(3) Cauzele penale asupra infracțiunilor excepțional de grave, pentru săvârșirea cărora legea prevede pedeapsă cu detențiune pe viață, se judecă în primă instanță, **la decizia motivată a președintelui instanței judecătorești**, în complet format din 3 judecători.

(4) Cauzele penale **deosebit de complicate**, precum și cele care **prezintă o mare importanță socială pot fi examinate, la decizia motivată a președintelui instanței judecătorești**, în complet format din 3 judecători.

(5) Apelurile și recursurile împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, precum și împotriva hotărârilor instanțelor de apel pentru a decide admisibilitatea, se judecă de către instanțele respective în complet format din 3 judecători.

(6) Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție judecă recursurile împotriva sentinței Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, împotriva hotărârilor instanței de apel și recursurile în anulare în complet format din 5 judecători.

(7) Recursul în anulare se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență de cel puțin 2/3 din numărul total al judecătorilor din cadrul colegiului.

(8) Recursul în interesul legii se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență de cel puțin 2/3 din numărul total al judecătorilor din cadrul colegiului.

Articolul 344. Repartizarea cauzei parvenite pentru judecare

(1) Cauza penală parvenită în instanță se repartizează, în termen de o zi, judecătorului sau, după caz, completului de judecată în mod aleatoriu, prin intermediul programului informațional automatizat de gestionare a dosarelor.

(2) Extrasul din programul informațional automatizat sau încheierea președintelui instanței de judecată cu privire la repartizarea aleatorie a cauzei se anexează la dosar.

24. Prevederile relevante din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06.07.1995

Articolul 1. Puterea judecătorească

(1) Puterea judecătorească este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă, are atribuții proprii, exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de alte legi.

(2) Justiția se desfășoară în numele legii.

Articolul 6. Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Asociațiile cetățenilor, întreprinderile, instituțiile și organizațiile au dreptul, în modul stabilit de lege, la acțiune în instanță judecătorească pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime care le-au fost încălcate.

Articolul 6¹. Distribuirea aleatorie a dosarelor și constituirea completelor de judecată

(1) Activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. În cazul în care judecătorul cărui a fost repartizată cauza este în imposibilitatea de a continua judecarea acesteia, persoana responsabilă, în temeiul unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești, prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, asigură redistribuirea aleatorie a dosarului altui judecător. Fișa cu datele privind distribuirea aleatorie a dosarelor se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar.

(1¹) Constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se face la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.

(2) Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege.

Articolul 6². Programul integrat de gestionare a dosarelor

(1) Programul integrat de gestionare a dosarelor este unic pentru toate instanțele de judecată, fiind parte componentă a sistemului informațional judiciar. Utilizarea acestuia este obligatorie pentru toate instanțele de judecată.

(2) Administrarea Programului integrat de gestionare a dosarelor și asigurarea controlului asupra funcționalității acestuia se efectuează de către Agenția de administrare a instanțelor judecătorești.

Articolul 16¹. Competența președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești

(1) Președintele instanței judecătorești:

- a) participă la examinarea cauzelor distribuite în condițiile art. 6¹;
- b) aprobă componența colegiilor și coordonează activitatea acestora;
- c) coordonează activitatea judecătorilor pentru a asigura judecarea cauzelor în termen rezonabil, distribuie sarcinile între judecători;
- d) delimitează atribuțiile vicepreședinților;
- e) propune Consiliului Superior al Magistraturii numirea unuia sau mai multor judecători dintre judecătorii instanței în calitate de judecător de instrucție;
- f) asigură specializarea și perfecționarea profesională a judecătorilor instanței;
- g) **decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane;**
- h) constituie completele de judecată și decide asupra schimbării membrilor acestora, în condițiile art. 6¹ alin. (1¹);
- i) verifică procesul de repartizare aleatorie a dosarelor parvenite în instanță spre examinare;
- j) exercită controlul asupra întocmirii și afișării, în termenul stabilit de norma procesuală, a informației privind cauzele fixate pentru judecare, inclusiv privind obiectul acestora;
- k) conduce activitatea de generalizare a practicii judiciare și de analiză a statisticii judiciare și prezintă informații asupra acestor activități Consiliului Superior al Magistraturii și, respectiv, Agenției de administrare a instanțelor judecătorești în partea ce ține de analiza statisticii judiciare;
- l) examinează petițiile, în condițiile legii, cu excepția celor care țin de acțiunile judecătorilor în înlăptuirea justiției, precum și de conduita acestora;
- m) aprobă și prezintă spre informare Consiliului Superior al Magistraturii programul concediilor de odihnă anuale ale judecătorilor, acordă judecătorilor concediile de odihnă anuale și îi recheamă din concediu;
- n) reprezintă instanța de judecată în relațiile cu autoritățile publice și cu mass-media;

o) numește în funcție funcționarii publici, modifică, suspendă și încetează, în condițiile legii, raporturile de muncă ale acestora, angajează, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă ale personalului contractual al secretariatului instanței judecătorești;

p) aplică sancțiuni disciplinare și adoptă măsuri de stimulare a personalului secretariatului instanței judecătorești;

q) exercită alte atribuții, conform legii.

(2) Vicepreședintele instanței judecătorești exercită funcțiile președintelui instanței judecătorești în cazul absenței acestuia.

25. Prevederile relevante din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 110/5 din 5 februarie 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești

1. În instanțele judecătorești dosarele sînt distribuite pentru examinare potrivit principiului aleatoriu, care asigură transparența, obiectivitatea și imparțialitatea acestui proces, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor - în continuare PIGD.

2. Distribuirea aleatorie a dosarelor se efectuează conform prevederilor art. 6¹ din Legea privind organizarea judecătorească, art. 344 Cod de procedură penală și art. 168 Cod de procedură civilă, fiind obligatorii pentru toate instanțele judecătorești. Fișa de repartizare și încheierile ulterioare de redistribuire aleatorie a cauzei se anexează în mod obligatoriu la fiecare dosar.

3. Pentru aplicarea principiului aleatoriu, dosarele se înregistrează în PIGD de către persoana responsabilă, desemnată în acest scop de președintele instanței, din subdiviziunea pentru documentare a instanței în ordinea parvenirii dosarelor în instanță și se repartizează în aceeași ordine prin intermediul PIGD, conform categoriei de cauze civile, penale, contravenționale. Termenul pentru înregistrarea dosarelor în PIGD nu trebuie să depășească 24 ore. **Se interzice implicarea inclusiv a președintelui și vicepreședintelui instanței persoanelor neautorizate în procesul de înregistrare și distribuire aleatorie a dosarelor.**

5. La distribuirea aleatorie, PIGD i-a în considerație dacă pentru categoria corespunzătoare de dosare există complete specializate, identifică volumul de muncă al judecătorilor în baza gradelor de complexitate prestabilite în PIGD pentru fiecare categorie de dosar. Alte criterii care stau la baza distribuirii aleatorii sînt tipul dosarului (civil, penal, contravențional), procedura de examinare (procedura în ordonanță, contencios administrativ, apel, recurs), precum și sarcina deplină sau parțială a judecătorului (procentul redus stabilit prin Hotărârea CSM pentru președinții și vicepreședinții instanțelor de judecată, membrii Colegiului disciplinar, Colegiului pentru selecție și a Colegiului de evaluare).

6. Complexitatea cauzelor este determinată în mod automat de PIGD în baza formulelor prevăzute în Hotărârea CSM nr. 165/6 din 18 februarie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale.

26. Prevederile relevante din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 518/24 din 1 august 2017 cu privire la modificarea Regulamentului privind stabilirea gradelor de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare civile, penale și contravenționale și actualizării Nomenclatorului gradelor de complexitate, parte componentă a acestuia

2. Analiza ponderată a sarcinii de dosare se va efectua atît în baza numărului de cauze examinate, cît și a complexității acestora, dat fiind faptul că nivelul efortului depus de către judecători la examinarea cauzelor diferă de la o cauză la alta. Astfel, a apărut necesitatea

stabilirii, prin prezentul Regulament, a unor grade de complexitate unice naționale a cauzelor judiciare penale, contravenționale și civile.

4. Gradele de complexitate a cauzelor reflectă nivelul efortului intelectual, psihic și moral al judecătorului, durata de timp necesară soluționării unei cauze, precum și circumstanțele cauzei (mai multe obiecte, mai multe părți, mai multe volume ș.a.).

V. CERINȚELE AUTORULUI

27. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a iniția procedura de verificare a constituționalității prevederilor alin. (3) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” și alin. (4) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagmele „*deosebit de complicate*”, „*prezintă o mare importanță socială*”, „*pot fi examinate*” și „*decizia motivată a președintelui instanței judecătorești*” și prevederile alin. (1) lit. (g) art. 16¹ din Legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, „*decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane*”, care sunt contrare prevederilor articolelor 20, 23, 26, 54 și 115 din Constituție.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII:

28. Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională.

Constata următoarele:

- a. Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a prevederilor care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanță de judecată.
- b. Potrivit art.135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr.122-XV din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.
- c. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.
- d. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.

La 08.09.2020 a fost sesizată Curtea Constituțională, fiind înregistrată cu nr. 146g. Prin sesizarea respectivă s-a solicitat verificarea constituționalității a alin. (4) art. 30, a primei propoziții: ” *în cazul în care cauza se judecă în fond de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare*”, mai cu seamă a sintagmei: „...acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare”, din alineatul (3) art. 31 și a propoziției a doua: ” în cazul în care, din motive întemeiate, instanța de judecată, în procedura căreia se află cauza penală, este în imposibilitate să soluționeze demersul privind prelungirea arestului preventiv, acesta se distribuie, în ordinea stabilită, unui alt judecător”, mai cu seamă a sintagmei: ”... în ordinea stabilită” din alineatul (10) art. 186 a Codului de procedură penală a Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003, cu modificările ulterioare; - la fel, s-a solicitat verificarea constituționalității a alin. (1) lit. d) și a alin. (2) art. 16 (prim) din legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească.

Constat, că la prin sesizarea nr. 146g din 08.09.2020, eronat s-a invocat alin. (4) art. 30 din Codul de procedură penală, în timp se face trimitere la textul normei prevăzute de alin. (4) art. 31 Cod de procedură penală, deci, s-a solicitat verificarea constituționalității a art. 31 și nu a art. 30 din Cod de procedură penală.

Totodată, prin sesizarea nr. 146g din 08.09.2020 s-a solicitat verificarea constituționalității a alin. (1) lit. d) și a alin. (2) art. 16 (prim) din legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, deci, nu a fost solicitat verificarea constituționalității a alin. (1) lit. (g) art. 16¹ din Legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească.

La 13.10.2020, Curtea Constituțională din cauza că sesizarea nu a fost motivate a emis decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 146g/2020.

În baza celor expuse, se constată că nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a prevederilor alin. (3) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagma „decizia motivată a președintelui instanței judecătorești” și alin. (4) art. 30 Cod de procedură penală, în partea ce ține de sintagmele „deosebit de complicate”, „prezintă o mare importanță socială”, „pot fi examinate” și „decizia motivată a președintelui instanței judecătorești” și prevederile alin. (1) lit. (g) art. 16¹ din Legea nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească, „decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane”.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

29. Actul de sesizare, pe 23 file;

30. Materialele cauzei penale nr. 1-462/2020 (1-17166415-12-1-18022020), care urmează să fie pus la dispoziția Curții Constituționale de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani;

31. Copia răpunșului nr. 514-5154 din 29.06.2021 a Președintelui Interimar al Judecătoriei Chișinău, Stratan Vitalie;

32. Copia cererii 514-205112 din 12.02.2020 depusă de avocatul Victor Panțiru în interesele lui Morari Viorel, privind formarea completului de 3 judecători pentru judecarea cauzei;

33. Copia încheierii din 13.02.2020 a Președintelui Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) Dorin Dulghieru, de formarea completului de judecată compus din 3 judecători;

34. Copia fișei de repartizare a cauzei penale nr. 1-20017808-12-1-07022020 (1-386/2020) gradul de complexitate 14,60 de învinuirea lui Morari Viorel.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

35. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun. Chișinău
03 noiembrie 2021

Ion Crețu

Dosarul nr. 1-462/2020
1-17166415-12-1-18082020

ÎN C H E I E R E

15 noiembrie 2021
Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

mun. Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecător,

Eugeniu Beșelea

Grefier

Lupașcu Cristina

cu participarea:

procurorului

Codreanu Vitaie

apărătorilor

Sedlețchi Iurie,

Leancă Elena,

Crețu Ion,

Bodnariuc Alexandru,

Bernaz Alexandru

examinând în ședință de judecată publică cererea avocatului Crețu Ion în numele inculpatului Platon Veaceslav, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală și art. 16¹ din Legea privind organizarea judecătorească, în cauza penală de învinuire a lui **Platon Veaceslav** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) și 325 alin. (2) lit. c) Cod penal și a lui **Capanji Maxim și Bahcivanji Andrei** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal-

C O N S T A T Ă :

1. Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) este sesizată cu judecarea cauzei penale de învinuire a lui **Platon Veaceslav** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) și 325 alin. (2) lit. c) Cod penal și a lui **Capanji Maxim și Bahcivanji Andrei** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 190 alin. (5) Cod penal.

2. În cadrul ședinței de judecată preliminară avocatul Crețu Ion în numele inculpatului Platon Veaceslav a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității art. 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală și art. 16¹ din Legea privind organizarea judecătorească, la fel cum a solicitat și suspendarea judecării cauzei.

3. Procurorul Codreanu Vitalie și apărătorii inculpatului Platon Veaceslav, Bodnariuc Alexandru și Bernaz Alexandru au solicitat admiterea cererii, cu suspendarea judecării cauzei. Ceilalți participanți la proces au susținut cererea adresată.

4. Examinând materialele cauzei, în raportul cu argumentele invocate în cerere, precum și audiind opiniile părți, instanța de judecată consideră că aceasta urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a

decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La fel, prevederile art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală, prescriu că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

În continuare, instanța de judecată menționează că sesizarea se referă la verificarea constituționalității unei legi, aceasta este ridicată de către avocatul în numele inculpatului în prezenta cauză, norma în cauză se aplică direct față de inculpatul Platon Veaceslav, având în vedere faptul că avocații acestuia solicită examinarea prezentei cauze penale într-un complet format din 3 judecători, precum și până în prezent o hotărâre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală și art. 16¹ din Legea privind organizarea judecătorească, nu există.

Totodată, instanța de judecată va respinge solicitarea de suspendare a examinării prezentei cauze penale, având în vedere raționamentele expuse în prevederile art. 7 alin. (3²) Cod de procedură penală, odată ce prezenta cauză penală nu a ajuns la etapa dezbaterilor judiciare, cauza aflându-se la etapa ședinței preliminare.

5. Pentru aceste motive, conducându-se de prevederile art. art. 7, 342, 364 Cod de procedură penală, instanța de judecată, –

DISPUNE:

Admite cererea avocatului Crețu Ion în numele inculpatului Platon Veaceslav, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate privind controlul de către Curtea Constituțională a constituționalității 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală și art. 16¹ din Legea privind organizarea judecătorească.

Expediază în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintate de avocatul Crețu Ion în numele inculpatului Platon Veaceslav.

Încheierea nu este susceptibilă de a fi atacată.

Judecător

Eugeniu Beșlea